

RÓZSA ÚJSÁG

ÁTALÁNOS
RÓZSÁSZATI SZAKKÖZLÖNY.

II. évfolyam.

5-ik szám.

SZERKESZTI ÉS KIADJA:

DR. KAUFMANN ERNŐ, PÉCS-SZABOLCSON.

Az évfolyam júniusban kezdődik. Megjelenik évenként 6 füzetben, minden második hónap elején. — Előfizetési ára egész évre 2 frt, félévre 1 frt. — Mindennemű küldemények a szerkesztő nevére czimzandók. — Reklamációk csak a megjelenési hónap (június, augusztus, október, december, február és április) 20-ig vehetők figyelembe.

PÉCSETT, 1888.

NYOMATOTT ENGEL LAJOSNÁL.

Tartalom. A róza szaporítása dugványozás által. — Magastörzsű rózsaalanyok. — Souvenir de Madame J. Métral. — Alexina. — William Francis Bennett. — Perle des Jardins. — Sunset. — Heinrich Schultheis. — Docteur Paillon. — Sötét rózsák elszintelenedése. — A gyökérmesítés történetéhez. — Amerikából. — Rózsaelez. — A eserehogár álcái ellen. — Hornyók elpusztítása. — Virágkiállítás József főherczeg tiszteletére. — Zsigmond Vilmos. — Uj rózsafajok. — Irodalmi szemle. — Műmel-
léklet: Souvenir de Madame J. Métral.

A RÓZSA SZAPORÍTÁSA DUGVÁNYOZÁS ÁLTAL.

(Befejezés.)

Igen fontos még azon földnem előkészítése is, melybe dugványozni akarunk. Sűrű nehéz föld a dugványozásra nem alkalmas, tehát porhanyó homokos földet kell vennünk, melyet azonban a természet mint ilyent készen csak kivételesen szolgáltat. Tiszta homok, vagy a kókuszdió hulladéka, bár némelyek által melegen ajánlatik, a róza dugványozására nem alkalmasak, jöllehet, egyéb virágoknál kitünő szolgálatot tehetnek. Legjobb azon dugványföld, mely egy rész kimosott folyami futóhomok, egy rész laza kertföld s egy rész fekete fakorhadékból, vagy e helyett trágyaföldből áll. Ezeket derekasan össze kell keverni s azután finomabb, 2—3 □ millimnyilású rostán áthajtani, mire a kész dugványföld felhasználható. Az ily dugványföldnek nem kell mély réteget képeznie; elegendő, ha a dugványok alsó végén alól e föld még 1—2 cm. mélyre hat; e mélységen alul a talaj puha kertföldből is állhat.

Térjünk most át a dugványozás többi, fontosabb módjainak gyakorlati kivitelére:

Mint már említettük, néhány durvább kúszó fajt a szabadban földetlenül is dugványozhatunk; e művelet azonban csak akkor ajánlatos, ha igen sok galylyal rendelkezünk s hozzá még árnyékos, szélmentes helyünk is van. Ily körülmények közt az erre alkalmas fajokat tömegesen termelhetjük.

Sokkal fontosabb a földött eljárás, mely ismét vagy a szabadföldben, vagy edényekben gyakoroltatik. Ha a szabadföldben akarunk dugványozni, legczélszerűbb hozzá a dugványoszekrény (l. mult. sz. mell. 6-ik ábráját), mely $\frac{3}{4}$ részéig a földbe süllyesztetik s üveglablakkal földhető. A szekrény négy oldalát körülbelöl 25—30 cm. széles deszkák képezik, melyek legczélszerűbben csavarokkal erősíthetők össze, minthogy összeeresztés esetén a nedvesség behatására az eresztékek szétválhatnának. Feneke az ily szekrénynek nincsen, mivel az a kiásott gödör feneke által képeztetik, üveglablaka azonban jól zárjon s könnyen legyen leemelhető. Magától értetődik, hogy ily szekrények mindenféle nagyságban készíthetők. A besüllyesztett dugványoszekrény legalsó rétegét 3—4 cm. vastag durvára tört szénsalak vagy kavicsréteg képezi, melyre 10 cm.-nyi puha átrostált kertföld, majd a 6—8 cm.-nyi homokos dugványföld következik, mire az elegyengetett földtömeg lapító deszkával jól lenyomkodtatik. A mint a szekrényt teledugdostuk, az egészet könnyedén s igen fölületesen átöntözzük, mire az ablakkal leborítjuk, az üvegre pedig még szalma- vagy gyékénytakarót borítunk, sőt ha a hőség igen nagy, e fölé még deszkafödelet is teszünk. Másnap az est beálltával már erősebben, harmadnap még

erősebben öntözzük át a dugványokat s ha a föld most egyenletesen átázott, a jól befödött s erősen beárnyékolt szekrényt 8 napig nem háborítjuk. Ez idő után az est hűsében az ablakot kissé felemelhetjük, feltámaszthatjuk s 1 órára így hagyhatjuk; egyuttal utána nézünk, szükséges-e a dugványok öntözése, mi mindenkor csak napon állott tiszta vízzel s csak mérsékeltten eszközöltessék. A harmadik hétben az ablak már egész éjnt át félig feltámasztott állapotban hagyható, a negyedikben pedig egész éjjelre levehetjük, sőt ha az idő hűvös és esős, még nappal is nyitva maradhat a szekrény, de a talajt túlságosan átázni ne engedjük. Az 5-ik és 6-ik héten a szekrényt már csak beárnyékolni kell, a levegő szabad bejárata mellett. 8—9 hét múlva a gyökérképződés már annyira előrehaladt, hogy a csemetéket átültethetjük. Az átültetés igen gondos eljárást igényel s egyike a legkényesebb természetű kertészeti műveleteknek, mert, ha durva eljárás mellett több gyökérszál eltörik, a csemete rendszeren elpusztul. A szekrényből igen szépen átültethetők a dugványcsemeték, ha egyik oldalától a külső talajt eltávolítjuk, az oldalát a csavarok kisodrása után levesszük s most a szekrény talaját oldalról óvatosan elkorva, a csemetéket így szedjük ki. Minden egyes csemete rögtön a kivétel után az erre már előre elkészített edénybe, vagy a szabadföldbe ültetessék, vagy az elültetésig nedves földdel egészen borítottassék be. Minden esetre igen fontos körülménynek látszik ezen óvatos eljárás, mert a gyakorlat bebizonyította, hogy a dugványcsemeték gyökérzetük legcsekélyebb kiszáradása mellett tömegesen elpusztulnak; jó tehát a kivétel és átültetés közötti időt a lehető legrövidebbre szabni s mihelyest 8—10 csemete kivétel, azokat azonnal elültetni. Ha az átültetés edényekbe történt, ezek jól megöntözve hűvös, árnyékos helyre, lehetőleg födött helyiségben helyezendők el s a szabad levegőhöz csak lassan szoktatandók, míg a szabadföldbe ültetett csemeték szintén jól megöntözve, egyenkint virágcserepekkel borítandók le s a küllevegőhöz szintén csak a szabályos eljárás szerint szoktathatók.

Dugványozhatunk még kisebb, hordozható faládikákba, vagy pedig virágcserepekbe is s mivel ezek nem lévén helyhez kötve, hanem a kívánalmak szerint különféle helyekre vihetők, általános használatnak örvendenek. A ládikák sokkal kevésbé czélszerűek, mint a cserepek, mivel oldalaik a belső nedvesség s külső szárazság folytán meggörbülnek, szétrepedeznek stb. — Legczélszerűbbek a közönséges virágcserepek, melyek fenekére 2—3 cm. vastag szénsalak, cseréptörmelék, vagy kavicsból álló alapréteget teszünk, mire az edényt, mintegy 2 cm. szélének kihagyásával, dugványfölddel töltjük ki. (L. mult. sz. mell. 4-ik ábr.) A tapasztalat azt bizonyítja, hogy a dugványok legkönnyebben akkor gyökereznek meg, ha közvetlen a cserép széle mellé dugattak, sőt még az sem árt, ha oldalaikkal a cserépet érintik. E fontos tapasztalat igen sok magyarázatra adott már okot, de meg kell vallanunk, hogy ezen magyarázatok nélkülöznek minden alapot s manapság csak azon tapasztalattal állunk szemben, hogy a cserép szélén ledugott galyak még oly fajknál is feltűnő módon könnyen vernek gyökeret, melyek különben egyáltalán nem képesek begyökeresedni. Jó tehát e célra széles alacsony cserepeket készíttetni s a galyakat csupán az edény szélén körben eldugdosni, sőt hogy a cserép köztere kárba ne vesszen, egy nagyobb anyacserépbe még egy, vagy két, arányosan kisebbülő fiókcserépet helyezni, mint az mult számunk mellékletének 5-ik ábráján átmetszetben látható. A mult nyáron így módon eldugványozott 46 galy, valamennyi szépen megindult; ezekből volt: *Hermosa* 12 db, *Polyantha grandiflora* 18 db, *Louis Philippe* 6 db és *Belle Marseillaise* 10 db.

Az eldugványozott s fölületesen megöntözött cserepek az első napokban szintén hűs árnyékos, lehetőleg födött helyen tartandók; legjobb azokat mélyebb vermekbe vagy kihült melegágyakba helyezni s további ápolásukat éppen oly módon eszközölni, mint azt a szekrénybeli dugványozásnál láttuk. Ily vermek vagy kihült melegágyak hiányában igen czélszerű a dugványcserepeket árnyékos szélmentes helyen magasságuk $\frac{1}{5}$ részéig a szabadföldbe süllyeszteni s egy terjedelmes

virágcsereppel leföldni. E módszernek azon előnye is van, hogy a boritékul szolgáló cserepet külső felén napjában többször is meglocsolhatjuk, mi által egyenletes hűs nedvesség éretik el. Nagyon természetes, hogy az így kezelt dugványok a szabad levegőhöz szintén csak lassan szoktathatók. A fent említett dugványozás is e mód szerint teljesített s a legszebb eredményt szolgáltatta. Itt is nagy gondot igényel a begyökeresedett csemeték átültetése. Ha a dugványcserep csak egyszeres volt, mint mult sz. mellékl. 4-ik ábráján látható, úgy az egész földtömböt könnyen kiemelhetjük, ha a cserep oldalát több helyen tenyerünkkel jól megverdessük s ha most a föld az oldalról levált, bal kezünk 5 ujjának csúcsát az üres köztérre nyomva, a cserepet felfordítjuk, mire, ha a tömb nem akarna kiesni, a cserep szélét valamely kemény tárgyhoz koccoljuk. Az így kivett s finom gyökerektől átszött tömböt legjobb vízbe helyezni, mire a csemeték annak felázása után sértetlenül kiszedhetőek s azonnal átültethetők. Ha a dugványozás többszörös cserepben történt, úgy előbb a belső cserepet oldalagos mozgatás mellett kiemeljük s éppen úgy járunk el velük, mint azt az imént leirtuk.

A dugványozásnak e módja oly egyszerű, olcsó és biztos, hogy minden egyéb

módszert teljesen fölöslegessé tesz, sőt még ha annak gazdasági oldalát is tekintetbe vesszük, kifogás alá egyáltalán nem esik. Tegyük fel, hogy egy háromszoros dugványcserepnél az anyacserép átmérője a belső színben 25 cm.; — ennek körfogata tehát körülbelül 75 cm. lesz, mely körvonalra közép nagyságu galyakból 4 cm.-nyi távolságban mintegy 18 darabot dughatunk el. Az egyik fiókcserép átmérőjét 14 cm.-re véve, körfogata 42 cm lesz s így e vonalra 10 dugványt helyezhetünk. Ha most még egy második fiókcserépet is alkalmazunk, melynek körzetén 6 dugványt helyeztünk el, az egészben 34 dugványunk lesz, mely az edények méreteinek nagyobbításával 50-ig, sőt 60-ig is fokozható. Már most, ha tíz darab ily dugványcserepet teledugdosunk, 600 dugványt készítettünk; oly tekintélyes szám, mely még középrangu üzletkertésznél is jelentékeny, pedig e tíz cserep elhelyezése alig vesz $\frac{1}{2}$ ölnél több helyet igénybe, holott szabad műveletnél ekkora helyre ennyi dugványt nem is lehet összehalmazni. Bátran kimondhatjuk tehát, hogy a rózsá dugványozásának ez idő szerint ez a legjobb, legolcsóbb s egyuttal legbiztosabb módja s miután e könnyen kivihető módszer mellett minden egyéb háttérbe szorul, fölöslegessé válik azok közelebbi ismertetése.

MAGASTÖRZSÜ RÓZSAALANYOK.

Mühle Vilmos temesvári műkertésztől.

Nekünk magyaroknak egyáltalán nem volna okunk ama válságos kérdésbe bocsátkozni, mely Németországban e tárgy fölött éppen ez idő szerint vitattatik; a föld réme azonban sehol sem nyugszik s előbb-utóbb a kedélyek felizgatására nálunk is felmerülhetne, itt nagyobb, ott kisebb, amott meg semmiféle eredménynyel. Eredménytelenül azon oknál fogva, melyet az alábbiakban e lapok hasábjain szándékozom felderíteni.

A ki két év óta figyelemmel kíséri a német kertész- és rózsaujságok ama körülményeit, melyek a magról termelt, vagy er-

dőből hozott magastörzsű rózsaaalanyok használhatóságáról értekeznek, végre nem lesz képes kiokosodni, hogy tulajdonképpen az alanyoknak melyik félesége jobb, avagy rosszabb.

Az újabb kor magonczlövágjai az erdei alanyokat, mintha csak éppen semmit sem érnének, egy csapással verik agyon, míg mások s ezek között hirneves rózsászok, csupán erdei törzseket használnak s azokat meleg pártfogásukba veszik. Az egész vita oka mindenesetre nem annyira a dolog lényegében rejlik, mint inkább a körülmények

természetében, sőt nyíltan bevallva, leginkább tisztán az üzleti szempontok tekintetbe vételével.

Hogy véleményemnek illetően őszinte nyilvánításával egy egész ellenséges tábort vonok magam köré, sőt, hogy ezzel egy óriási darázs-fészekbe nyulok, azt igen jól tudom; azonban ettől meghátrálni nincsen szándékomban, mivel erős bennem a meggyőződés, hogy ugyanannyi szövetségesem is lesz a hátvédben.

E kérdésben nyilvánuló mai véleményem nem pusztán gyakorlati tapasztalataimra van fektetve, hanem egyuttal a múlt évben Németországban, Belgiumban, Luxemburgban stb. helyen tett utazási észleleteimmel is támogatattik.

Kezdem az osztrák-magyar határon **Tetschenben, Josst** rózsakertésznél:*)

Juliusban érkezve oda, Josst barátom először is a párját ritkító uradalmi kertészet valóban remek virágkincseit mutatta be, mire rózsaiskoláit, magonc- és csemeteállományát tekintettük meg. Itt a múlt évben nemesített magonc-törzseknek mit sem kívánó pompás koronázatu 1—1½ méter magas szemezvényeit láttam. Meg voltam lepetve e szép rózsafácskák láttára s csaknem hajlandó voltam magamat elhatározni, hogy a jövőben minden tekintetben csakis a magonc-termelést fogom célozulni. Azonban a termelés lefolyása, a természetmennyisége, magassági viszonyai s a magoncok természetes ellenségei után tudakozódva, csakhamar világosak lettek előttem ama nehézségek, melyek a használható magonc-alanyok mennyisége tekintetében a termelő elé gördülnek. A magonc-törzsek tenyésztésével tehát a rózsakertésznek igen sok bajjal és akadályal kell megküzdenie, míg használható alanyokhoz jut, de miután e módnak ellensége nem vagyok, nem akarom azokat mind felsorolni, sőt örömet látnám, ha a termelés e módját több helyen foganatba vennék, bár nem hiszem, hogy tévednék, ha azt állítom, miszerint több vidéken, különösen a mostoha talaj- és helyi viszonyok

*) Morvaország, gróf Thun-Hohenstein kertészete.

miatt a magas törzseknek ily módú termesztése egyáltalán lehetetlen. — Már magában a célbavett magasság elérése is nagy akadályokba ütközik. Hiszen nem ohajtunk csupán 1—1½ méter magas alanyokat; a vevő ohajtása 2, sőt 2½ méter magasságu törzsekre is kiterjed, a termelőnek pedig magát a vevő kívánalmaihoz kell alkalmaznia. Az erdei törzseknél ellenben magasság tekintetében sokkal nagyobb választék áll rendelkezésünkre. Ugyanitt azt is kellett hallanom, hogy a nemesíthetőség 5 évre van szükség s így 6, vagy éppen 7 év telik el, míg a nemesítvényekből üzletképes rózsafák válnak, mely körülmény azonban a termelést tetemesen megdrágítja. Tetschen vidékén azonban már fölmerült a föld réme s miután az erdők már nem szolgáltatják a kívánt mennyiséget és minőséget, Josst barátomnak akarva nem akarva, a magonc-termeléshez kellett fordulnia.

Második állomásom **Drezdában** **Mietzsch**-nél volt, hol ismét nagymennyiségű magonc-törzseket láthattam s melyek fölött ismét csak csodálkoznom kellett; azonban a magonc-törzsek itt sem nőnek önmaguktól mint a nád, hanem hosszadalmas szakszerű kulturát igényelnek, csak hogy itt alkalmas talajviszonyok folytán a magonc-tenyésztés háladatos. Drezdában volt alkalmam még több rózsaiskolát s magonc-telepet megtekintetni, de oly szép egyik sem volt, mint a fentemlített, a mi ismét csak arra mutat, hogy jó eredményhez mégis csak szükséges a szakismerettel vezetett művelés.

Erfurtban igen kevés magonc-törzs volt látható s ugyancsak keveset találtam **Hannoverben** s több német városokban.

Hamburgban, e világszerte ismeretes rózsametropolisban magonc-törzseket alig láttam, kivéve ama néhányat, mely **Fr. Harms**-nál, a nagy rózsamesternél látható. Maga, az előhaladást annyira tisztelő s mindent megkísértő Harms, igen hidegen nyilatkozott a magonc-termelésről, minthogy e vidéken az erdőségek még mindig kellő mennyiségű és minőségű alanyokat szolgáltatnak.

Belgiumban sehol sem találtam ma-

goncztörzseket, sőt Louis Van Houtte rózsatelepére különösen kíváncsi lévén, azt töről hegyről végigjártam, de mindenhol csak erdei törzseket láttam; éppen így Brüsselben és Lüttichben sem találok magoncztörzsekkel s bár e városok, mint akár egész Belgium, a rózsatenyésztés tekintetében irányadók nem lehetnek, egy ilyen, a kertészetet oly magas fokra felvitt országban bizonyosan behozták volna már a czél-szerű és hasznos műveletét a rózsatermelés körében is.

A rózsák és különösen a rózsatenyésztés érdekében utam Belgiumból Luxemburgba, Trierbe és Steinfurthba vezetett, melyek között különösen a continentális Luxemburg elégitette ki tudásvágyamat, hol Soupert és Notting jeles rózsatenyésztők telepeinek tüzetesebb áttanulmányozása miatt huzamosabban időztem. Itt sem találtam magoncztörzseket, hanem csupán erdei alanyokat, ezek azonban oly szépek voltak, hogy minden egyebet fölöslegessé tettek. A tulajdonosok el voltak telve az erdei magas törzsek dicséretével, okvetlenül azon okból, hogy itt ilyenek még kellő számban s jó minőségben kaphatók, míg a magonczok tenyésztése — a mint észrevettem — a talaj és égélj viszonyai folytán nagyobb nehézségbe ütközik. Kettő Testvérek s a többi luxemburgi rózsatenyésztők, éppen úgy a trieri Lambert és Reitter czég, úgy látszik még mindig előszeretettel viseltetnek az erdei törzsek iránt, mivel ezekkel szép, erőteljes és elegendő számú rózsákat rövidebb idő alatt termelhetnek.

Frankfurtból a steinfurthi rózsabarnumot kerestem fel. — Schultheis barátom ma már csak a magonc-z-pipából dohányzik s ezzel az összes erdei alanyokat el akarja füstölni. Én azonban e föltétlen pártfogásnak okát sem adni, sem belátni nem voltam képes, mivel az erdei törzsekre szemzett rózsái legalább is voltak oly szépek, mint magoncznemesítvényei s a mi az előbbieknél a koronában hiányzott, azt erőteljes törzsei pótolták, a korona pedig bizonyosan előbb, illetőleg gyorsabban fejlődik,

mint az alany. Schultheisnak azon állítását, hogy: a magoncztörzsek jobban és biztosabban fogamzanak, mint az erdei alanyok, elvitatni nem akarom, sőt ebbeli nézetét teljesen osztom; mindazonáltal a ki jól begyökerezedett erdei alanyokat választ és ültet, ezekkel is elérheti a jó fogamzást. Válaszszunk tehát a dolog érdekében egészséges és gyökérrzel bőven ellátott csipke-alanyokat, mivel rossz vadoncok már önmagukban véve is nehezen fogamzanak meg s rendszeren már tavaszi megindulásuk alkalmával, vagy később a nemesítés után tönkremennek, mielőtt átültetésükre vagy üzletbe bocsátásukra gondolhatnánk.

Azon tapasztalataim alapján, melyeket Franciaország kivételével a legjelesebb európai rózsatelepeken szereztem, azon meggyőződésemmek adhatom hű kifejezését, hogy: a kinek alkalmas erdei alanyok nem állottak kellő mennyiségben rendelkezésére, az a magoncztörzsek termeléséhez nyult s aztán módszerét mindenek fölé helyezte; a ki pedig még szép és jó erdei törzsek birtokába juthatott, az ezeket magasztalta, de mindegyik egyformán első sorban a saját személyes üzleti érdekében nyilatkozott.

A ki képes magának magoncztörzseket nevelni s ehez alkalmas talajjal rendelkezik, az bátran hozzá láthat a művelés e módjához, kárát vallani egyáltalán nem fogja, míg ellenben az, ki jó erdei alanyokat kellő mennyiségben kaphat, vegye ezeket bátran a nemesítésekhez. Mind a kettő jó, ha egészséges erős s jól el van látva gyökérrzel. Valódi végérvényes ítéletet a magoncztörzsekről egészben véve még mindeddig senki sem mondhat, mert a drezdai Ruschpler kivételével ezeket még mindenki évek hosszú során át termelheti csak s e műveletben még valamennyi többé-kevésbbé ujoncz. Hogy azonban a magoncztermelés előnyös, egyáltalán nem kétlem többé, sőt magam is bizom benne, de másrészt abban is biztos vagyok, hogy az erdei alanyok szintén olyan jók, mivel ezekre nemesített ősz-őreg törzsek minden országban találhatók. A mi czélirányosat a magoncztörzsekben találok, az a félmagas és alacsony törzsekre, különösen a

hajtató fajokra vonatkozik, vagyis 10—50 cm. magas nemesítvényekre.*)

Sokan azt állítják, hogy a magoncztörzsek nem boesátnak magukból futóhajtásokat. Ez az állítás nem felel meg a valóságnak, mivel tapasztalat szerint a magoncztörzsek éppen oly mértékben hozzák a különféle gyökérsarjakat, mint akár csak az erdei alanyok.

*) Az ugynevezett hamburgi rózsatökre.

A magonczalanyok óriási előnye azonban a gyökérnemesítéseknél el nem tagadható, mert csak a gyökér nyakába eszközölt nemesítésből válnak erőteljes bokortők s ott, hol ilyeneknek tömeges és gyors termeléséről van szó, e módszer elvitázhatatlanul a leghelyesebb, sőt a gyakorlatban már minden egyéb módszert kiszorított helyéből.

SOUVENIR DE MADAME J. MÉTRAL.

Színes műmelléklettel.

Uj thearózsa, melyet Alexandre Bernaix villeurbanne-i (Rhône) rózsatenyésztő 1888. elején hozott a forgalomba

E gyönyörű faj, mely a rózsakertekben keresett fog lenni, a Mad. Bérard ♀ és Eugène Fürst ♂ ismert kerti alakok műleges keresztezése által nyeretett s e két faj tulajdonságait egyesítve bírván, az első rendű kertirózsák közé tartozik.

Bár a Rózsa Ujság mult évfolyamának 9-ik számában e rózsza az ujdonságok közt már felemlítettett, szükségesnek látom azt itt bővebben leírni:

Erőteljes növéssü, szívós, galyai kúszók; a levelek igen nagyok, hosszas tojásalakuak, szép fényes zöld színben pompáznak; virága igen nagy, igen telt, számos szirmokkal, melyek szabályosan kamélia-alakuak s elegáns délczeg tartásánál fogva a festők centi-

folia-rózsájához hasonlít. Színe ez osztályban uj: fénylő cseresnyepiros, élénk karmazsinnal és cinóberrel dúsán árnyékolva; bimbója jól megnyúlt, gyönyörű alaku és színezetű s így mint üzleti rózsza nagy jövőnek néz eléje. Ragyogó színe, dús és gyakran megújuló virágzata által a kúszó thearózsák csoportját méltón gazdagítja.

Hazai rózsakertészeink e vörös thearózsát a Maréchal Niel kitünő átellenesének mondják, még pedig — a rajzból látható idomainál fogva — joggal.

A lyoni kertész-egylet első rendű díszoklevéllel tüntette ki; ugyanakkor a st-etiennei kiállításon számos más uj rózsza elől vitte el a nagy érmet.*)

B—J. B—r.

*) E jeles faj Spiegel S. és T. uraknál megrendelhető. (Budapest, Andrássy-ut 16. sz.) A műmelléklet nevezett honi cég ajándéka.

B I R Á L A T O K.

Alexina

Bengal. — Beluze, 1845.

Kicsiny, néha középnagy, ritkán nagy, fehér, közepén gyengéd fakórózsaszínnel, néha sárgásan, sőt zöldesen árnyékolva. Félig nyílt állapotban tojásdad alaku, míg teljesen felnyílva lapos. Jól telt, szabályos alkotással, kissé meghajlott tartással, gyenge theaillattal. A második és harmadik virág-

zaskor a legkülső szirmok változékony rózsaszínben játszanak. Porodák igen jól fejlettek s jóval hosszabbak a gyér számu fejletlen, kurta pirosas bibéknél. Kehelyszirmok szélei épek, kevés durványos szörmirigyzetel, csak ritkán van közülök egy vagy kettő gyengén fogazva; küllapjaik homályosak, 3—5 végigfutó jól kivehető bordázattal; szegélyük néha pirosasan barnított; csúcsaik soha nin-

csenek megnyulva. Bimbói szépen és szabályosan megnyúltak s a kehelyszirmoktól már félfejtett állapotukban sem födhetnek be, mi által valami nemes, előkelő külemet nyernek; további fejlődésükben a virágszirmok szivarvégszerűleg összetekert csúcsa messze kinyulik a kehelyszirmokból. Maghon jól kifejtett, sima fölületén hámalatti mirigyektől fehéren pettyes, fölül befűződött, szabályos korszóalaku, fénylő zöld. Virágkosány elég szilárd, félhosszú s csak itt-ott, különösen csúcsa felé van néhány fejletlen szőrmiriggyel borítva. A gyengéd levélnyel már a melléklevelek csúcsától kezdve mélyen és szélesen barázdált; alul csaknem teljesen szörtelen, egy-két halványpiros, alig visszahajlott tüskével, míg felső lapján a barázza szélein egyenletesen, de ritkán állón mirigyszőrös. Melléklevelek keskenyek, megnyúlt tőralakú előrenyúló csúcokkal, széleiken pillásan rendezett sűrű, jól kifejlődött szőrmirigyekkel. Lombozat ritkább, szép fénylő zöld, állandó, alul világosabb homályos, öt, fokozatosan nagyobbodó levélből áll, melyek közül a csúcslevél végén jól megnyúlt, mintegy kihégyesedett. A levelek szélei igen sekélyen és tökéletlenül kétszer fűrészeltek. A sima fényes zöld hajtások igen gyengédek s gyéren álló gyengébb, könnyen leváló karcsú tüskékkel fegyverezettek. A bokor növése alacsony; ritkább, szétágazó hajtásai a koronaképzésre alkalmasak. Virágzat többnyire egyenesen álló, nem nagyon dús, de rendkívül gyakran és szabatosan megújuló. Forró nyárban a teljesen felnyílt virág gyengéd szirmai csakhamar összezsugorodnak s így sokkal célszerűbb, sőt szép őszi virágzat elérésére tanácsos is a nyári bimbókat lecsipkedni. Szabadföldi példányai vékony félmagas, vagy magas törzsekbe nemesíthetők. A nyesést nem szereti, télire pedig igen meleg és száraz takarót igényel. Gyökérnyakba nemesítve csoportosításokhoz igen czélszerűen alkalmazható. Edényben szintén kitűnően tenyészik, de elágazó hajtásai miatt e célból hamburgi alakra vétessék. Hajtásra is igen alkalmas, könnyen dugványozható s a liszt-harmat iránt semmi fogékonyságot sem mutat.

Egyike a legszebb rózsáknak s azon nem tiszta jellegű ő i korcsok közé tartozik, melyek eredetéről mitsem tudunk; egész jellegében egyenletes keverékét mutatja a bengál- és thea-fajoknak s bár a nagy zajjal hirdetett újabb thearózsákat tetemesen felülmulja, áldozata lett az ujdonsághajszának s ma már alig akadunk rá még a legjelesebb rózsakertészeknél is. — Egy igen érdekes jelenet lefolyását tartjuk czélszerűnek e rózsza érdekében itt felemlíteni: Az elmúlt tavasszal, a szerkesztőség kísérleti telepén a „régí rózsák“ csoportjában 2 darab bokortője nyílott. Ez alkalommal vidékünknek legjelesebb rózsatenyésztője látogatott el a kísérleti kertbe s midőn e faj nyíló bokrait megpillantá, mintegy álmélkodva tudakozódott a faj után. Az „Alexina“ név hallatára azonban kijelenté, hogy a név s a rózsza előtte ismeretlen; egyuttal rendkívüli csodálkozásának adott kifejezést, hogy e gyönyörű rózsza már nincsen forgalomban.

Igy mennek a legszebb régi fajok feledésbe, pedig az Alexina legalább is oly vezéralakot képez, mint pl. az újabb The Bride vagy a Duchesse Mathilde.

A mondottak alapján nem győzzük e fajt rózsásaink figyelmebe eléggé ajánlani.

William Francis Bennett.

Thea-hybr. — Bennet, 1886.

Mióta a rózsák kertileg műveltetnek, még egyetlen fajnak sem sikerült oly hallatlan nagy lármával bevonulni a rózsapiacra, mint ezen, köznyelven 5000 dolláros rózsának nevezett ujdonságnak. A zaj oly óriási volt, hogy megjelenését még a politikai napilapok hasábjai is hirdették s így üzleti eredete az egész világ előtt ismeretessé vált, noha rózsászati nemzetiségét termelője nem bocsátotta az érdeklődők rendelkezésére. Most, hogy e rózsát két év alatt minden tekintetben alkalmunk nyílt észlelhetni, tárgyilagosan szólhatunk jó és rossz oldaláról, annyit azonban már előre is bocsáthatunk, hogy az 5000 dollárt még testvérek közt is megérte. — A rózsza nagy, alig mondható teltnek, félig megnyílt állapotában hosszas serlegalaku, míg teljesen felnyílv ellaposodik

s ilyenkor lazasága miatt egy többszárnyu szélmalomkerékhez hasonlít, porodáit és bibéit teljesen kimutatva értéktelen szemétté válik. Ez okból e rózsáról csak félig nyílt, vagy éppen felfelső állapotában szólhatunk, midőn teljes pompájában nyilvánulva tökéletes alkotásu, egyenes felmeredő, későbben kissé lehajló tartással bír, kellemes centifolia-illata pedig oly erős, hogy e tekintetben vetekedik a damaszkusi rózsával. Színe kissé sötétebb karminpiros alig árnyékolt s meglehetősen állandó, csak felnyílása után mutatva némi lilaszínű elfutódást. A ki e rózsát csak egyszer látta nyilni, azonnal tisztában lehetett felőle, hogy a katalógusokban felsorolt fényes karminpiros szín csupán a képzelet szüleménye s a Général Jacqueminot színével egyáltalán össze sem hasonlítható. Az erős szirmok belül simák, kívül sajátságos hullámzatosan recézettek, mely recézet közt szabályos bemélyedő, hosszanti lefutásu keskeny, színbelileg nem árnyékolt erezet vonul végig. A bimbó hosszura nyúlt s végső csúcsán kezd kifésleni; a felnyílás szabatos, könnyű, de lassú s éppen ezen körülmény teszi e rózsát többi jeles tulajdonságai mellett értékessé. Porodák és bibék jól fejlettek, világos sárgák. A keskeny kehelyszirmok jól megnyúltak s hosszú hegyes, végén néha kissé kiszélesedő csúcsban végződnek; világos-zöld külső lapjuk ritkán, tapadón gyapjasak, fénytelenek, minden bordázat és szőrözet nélkül, csupán a nagyobbaknál, a szegély alapján néhány durványos szőrmiriggyel; belső lapjuk sűrű fehér tapadó gyapjazattal bélelt; kettőnél mindkét oldalt 1–2 hosszú fognyujtvány van, egynél csak az egyik oldalon találunk ily nyujtványokat, míg kettőnél a szélek teljesen épek, élesek. Magtok rövid serlegalaku, elég jól fejlett, világos-zöld, teljesen sima és fegyvertelen. A hosszú, merev, fénylő, felső végén karminnal barnított erős virágnyel sima s csak itt-ott bír néhány elkorcsosodott apró mirigyszőrözetel. Levélnyel vékony, jól megnyúlt, alsó lapján több egyenetlen, de gyengébben fejlett vékony, kampósan visszahajlott halvány tüskékkel s gyér számú durványos mirigyser-

téssel borított; felül egész hosszában barázdás, melynek szélein igen ritkán álló, rozsul fejlett apró mirigyszőröcskék láthatók. Lombozat sűrű, rendszeren 5, a hajtások végén 3 levélből áll. Levelei szép telt zöld színűek, jól fűrészelt széleiken nyomaival némi pirosas barnulásnak; alul-fölül simák, szilárdak. Növése erős, de rövid; a sima fényes, világos-zöld hajtások gyéren álló, hosszú, keskeny alapon ülő, hirtelenül megvékonyuló, kampósan visszahajlott halvány tüskékkel fegyverezve. A hajtások végén egyesével álló virágzat elég dús, szabatosan és gyakran megújuló. Nyesése jó rövidre vétésék, télire azonban könnyű takaróval is beéri, sőt közel esik a föltevés, hogy védettebb helyeken még takaratlanul is áttelel. Mint kerti rózsza magasan nemesíttessék; bokortói csoportokban helyesen használhatók, sőt edényben is tenyészthetők. Előnyösen termelhető e faj nagyobb mennyiségben üzleti szempontból; egy oly ágyásra, melynek szélessége 1 méter, hosszúsága 6 méter, négy sorjával huszankint 80 gyökérszemzést ültethetünk s ha a talaj eléggé ápolatik, egész nyáron át metélhetjük róluk a legszebb bimbókat s félig nyílt illatos rózsákat. Összeállítottunk egy csokrot a következő rózsákból: W. F. Bennett 3 drb, Mad. Chédane Guinoisseau 3 drb, Sunset 2 drb, Perle de Lyon 2 drb s The Bride 2 drb. Még a legkétkedőbb szakbíró sem lett volna képes állítani merni, hogy a rózsakertészet ennél szebbet produkálni képes lenne. Nagy értéke e rózsának azonban határtalan hajtatóképességében rejlik. Helyes fűtés és kezelés mellett e rózsza december végétől egész a tavasz beálltaig szolgáltatja a legszebb s legillatosabb szalonrózsákat; ha azonban valaki azt hiszi, hogy a kertben mint rózsafácscska a helyét megállja, nagyon csalatkozik; ily alakban praktikus rózsász e fajt nem is nemesíti s innét van, hogy kezdetben annyi panasz merült fel e remek alak ellen; de a ki felismerte benne az igazi tulajdonságokat, az rögtön tisztába jött e rózsza értékével. „Adjátok meg a császárnak, a mi a császáré és Istennek, a mi Istené“ s ha a szentírás e szavait e

fajra is alkalmazzuk, úgy hamar rájövünk, hogy még a 10000 dollárt is megérte volna.

Perle des Jardins

Thea. — Levet, 1874.

Fénylő szalmasárga, néha kanárisárga; külső szirmainak csúcscszegélye világosabb, a közép felé narancsszínű. Nagy, telt, szép szabályos gömbalaku, tökéletes alkotású, délceg merev tartással s kellemes, de nem erős theaillattal. Porodák csekély számmal vannak jelen, rövid szárazon ülnek, de elég jól vannak kifejlődve; közülök a jól kifejtett számos, nagy nyalábban együttülő bibék, világos piros hosszú szárazon jól kiemelkednek, tálcáik czafrangosak. Az öt kehelylevél keskeny és feltűnően megnyúlt; kettőnél kétoldalt 1—2 jól kifejlődött fognyujtvány látható, míg egynél csak egyik oldal fogazott. E háromnál a szélek jól kifejtett pillasorban álló piros mirigyes szőrökkel borítvák. Kettőnél a szélek épek, gyapjasak. Külső lapjuk fénytelen, gyengén érdes, a csúcs felé különösen az épszélüeknél hosszsan és erősen ormolt s rövid gyapjas szőrözettel benőtt; e két kehelyszirmoknál a csúcs rövidebben, de igen hegyesen végződik, míg a három fogazottnál jobban megnyúlt és tompább. A kehelyszirmok külső lapja karminnal bőven barnított, fiatal korban az alap táján sajátságos ragadós mézgaszerű anyaggal van bevonva; belső lapjuk sűrű nemezes fehér gyapjazattal bélelt. Maghon fejletlen, aránylag igen rövid és vastag, csészealaku, sima, kissé hamvas, a napoldalon barnított, egészen csupasz, több fehér bórallati mirigyhólyagcsákkal. Virágkocsány igen hosszú és merev, rendkívül erős, fénylő, hosszában csak gyengén redőzött, napoldalon barnított, több apró rövid karminpiros sertével s ezeken durványos mirigyekkel. Levéllyél karcsu, de szívós, alul a csúcslevél főerezetére is átmenő 7—11 kisebb-nagyobb, de mindig jól fejlődött világoskarmin tuskékkal s csak igen gyéren álló kicsiny szőrmirigyekkel borított. Felül egész hosszában mélyen és szélesen barázdált, melynek oldalain csak itt-ott látni néhány elkorcsosult apró mirigyes sertét. Melléklevelek

rövidek, szélesek, a középtájon néha kiszélesednek, igen hosszú keskeny derékszögben kiálló csúcsban végződnek, széleiken sűrű pillás mirigyes rojtokkal és szőrökkel borítvák. Lombozat elég sűrű, fiatal korban barnapiros, későbbben fényes teltzöld, állandó, egy nyélen 3—7 levéllel, melyek kisebbek, tojásdadok, alul halványak, fénytelenek, széleiken egyszer, a csúcs felé néha kétszer és tökéletesen fűrészelték. Növése elég erős, oldalt elágazó és alacsony; sima hamvas vesszői a napoldalon karminbarnák, elszórtan hosszas petédéd talpon ülő, derékszögben kiálló, gyorsan hegyesülő vékony piros tuskékkal fegyverezve. Virágzat dús, többnyire egyesén, kivételesen többesen álló, szabályosan és gyakran megújuló. Nemesíthető félmagasra, a nyésést nem igen szereti, télire pedig meleg száraz takarót igényel. Magasan ne szemezzük, mivel felmeredő virágzata miatt a szem elől elfödetik; bokoralakra szétágazó hajtásai miatt sem alkalmas s ha edényben akarjuk nevelni, legcélszerűbbek hamburgi nemesítvényei. Mint kerti- és üzleti vezéralak nagy elterjedtségnek örvend s így további ajánlatra egyáltalán nem szorul.

Sunset.

Thea. — Henderson, 1884.

Az előbbinek sportja, de nálánál sokkal szebb. Virága nyulánkabb és sötétebb, különösen a belső szirmok, melyek a külső lapon szép sötét narancs-sárgák rózsaszínű árnyékolattal, itt-ott gyenge világosabb közepsávval. Tartása is jobb s anyjánál sokkal könnyebben és szabályosabban nyílik fel. Miután kerti- és üzleti értéke ugyanolyan mint anyjáé, ennél sokkal értékesebb. Tenyésztése éppen oly viszonyok közt történjék, mint azt anyjánál, a Perle des Jardins-nél már említettük.

Heinrich Schultheis.

Rem. — Bennett, 1882.

Gyengéd tiszta rózsaszínű, a szirmok hátsó lapja világosabb, itt-ott elmosódott ezüstfehér foltokkal s gyenge sötétebb erézzel. Nagy, néha igen nagy, gömbalaku, tömötten telt, kagylós gyengéd szirmainak

felső csúcsa pompásan kifelé hajlik, tökéletes alkotásu, kitünő egyenes tartással, kellemes rózsaillattal. Himek számosak, jól fejlettek s valamivel alacsonyabban állnak a halvány bolyhos száron ülő bibéknél. Kehelyszirmok száma öt, kivételesen hat, melyek közül kettő kétoldalán fogazott, egynél csak az egyik oldalon van fogazat, míg a többi éles és épszélű; a fogazott kehelyszirmok csúcsa tompán megnyúlt, de ritkán széleseedik ki, míg az épszélűeké röviden, hegyesen végződik; küllapjuk fénytelen, néha gyengén gyapjas, igen apró és csekély számú, néha sorrendben álló, néha egészen hiányzó rövid szörmirigyekkel borított; a fogazottak szélei mindenkor sűrűbben álló, pillásan rendezett szörmirigyekkel vannak benöve; belső lapjuk valamennyinél sűrű fehér nemezességű gyapjazattal van bélelve. Maghon mérsékeltlen fejlett, csaknem tölcseralaku, felül alig nyomával némi befűződésnek; világos-zöld, sima de fénytelen, egészen csupasz. Virágnyel igen rövid, felmeredő és erős, egész terjedelmében sűrűn álló rövid sertékkal és szörmirigyekkel borított. Levélnyel gyengébb, alul 8—14 kisebb nagyobb, a csúcslevél főerezetére átterjedő halvány tüskéssel és gyéren álló szörmirigyekkel borított. Lombozat kevésbé sűrű, élénk zöld, állandó, rendszeren 5—7 levél egy nyélen, melyek keskenyebbek, hosszabb csúcsban végződnek, alul-fölül simák, itt-ott tisztán kétszer fűrészeltek. A bokor növése erős, de nem sudaras, világos zöld színű vesszői egyenlőtlen, az alap felé háromszegletes, felfelé karcsú, egyenesen elálló tüskéssel sűrűn fegyverezve. Virágszál igen dús, a korona lombozata fölé emelkedő, igen jól és szabatosan megújuló, csaknem mindig egyesével álló. Eredete, mint Bennett rózsáié egyáltalán, ismeretlen. Félmagasan nemesítették; bokortói kitünő csoportalakat képeznek, de a hajtásra nem ajánlatos. Nyesése valamivel rövidebbre vétessek, kedvező helyen azonban fölösleges télire letakarni. Mint kerti rózsátó, különösen jól megújuló virágzata miatt kétségtelenül a jobb fajok közé tartozik s mint azt maga Schultheis egy német szaklapban megjegyzi, sokkal jobb a hírénel. Mint kitünő

magtermő faj, újdonságok tenyésztésére rendkívül alkalmasnak mutatkozik s még eddig lisztharmatot sem láttunk rajta.

Docteur Baillon.

Rem. — *Margottin père, 1878.*

Karminvörös, bíborosan árnyékolva, elnyílás felé lillába játszó, szirmainak hátsó lapja világosabb, fénytelen. Nagy, jól telt, gömbalaku, elég jól alkotott, kitünő tartásu, erősen illatozó. Számos porodái jól fejlettek, s a gyérebbszámú halvány bibéknél valamivel hosszabbak. Kehelyszirmok jól fejlettek rövidek, kettőnél kétoldalt fogazottak, egynél csak az egyik oldalon van fogazat, míg kettőnél a szélek épek; a fogazat számra és fejlettségre nézve nagyon változó; legjobban ki van fejlődve a tavaszi virágszálán; külső lapjuk érdes, fénytelen, néha gyengén gyapjas, a csúcs felé röviden, de erősen ormolt, itt-ott, de különösen a fogazottaknál elszórt, apró szörmirigyekkel borított, csúcsaik a fogazottaknál néha jól megnyúltak s kiszélesedők; belső lapjuk sűrű fehér gyapjazattal bélelt. A bimbó rövid, csaknem tekealaku. Maghon jól fejlődött kehelyalaku, fölül szélesen de sekélyen befűződve, egészen sima, világos zöld, fénytelen, gyenge szürkés hamvazattal. Virágnyel rendkívül erős és merev, félhosszu, itt-ott néhány elkorcsosult apró szörmirigyvel borított. Levélnyel igen jól fejlődött és megnyúlt, alul 5—7 igen rövid, széles alapon nyugvó apró, hegyes csúcsban végződő tüskével s ezek közt néhány elszórt korcsos szörmirigyvel fegyverezve, fölül keskenyen és sekélyen barázdás, ennek oldalain szintén igen gyéren álló apró eltörpült szörmirigyek ülnek. Melléklevelek rövidek, szélesek, finoman hártásak, vékony hosszú csúcsban végződnek, széleiken csak gyéren álló rövidebb mirigyos rojtozattal vagy szörözettel, néha nagyrésztben simák, élesek. Lombozat sűrű, rendszeren öt jól kiszélesedett telt zöld, alul-fölül sima, szélén tökéletlenül, a csúcs felé tökéletesen és kettősen fűrészelt levélből áll. Növése rendkívül erős és sudaras, sima fényes zöld vesszői hatalmas háromszegletes, de rövid barnás tüskéssel elég bőven fegy-

verezve. Virágzat dús, jól megújuló, a hajtások végén néha 8–10 egy osztott nyelű bugában vagy fürtben, nyáron azonban egyesen is állva. Nyesése félrövidre vétessék, télire nálunk nem kíván takarót. Mint tisztán kerti alak, erős növése miatt csak fél-

magasan nemesíttessék, míg bokortói táblák sarkaira jól alkalmazhatók. Nagyon közel áll a Mad. Victor Verdicr-hez s bár nem tartozik az elsőrendű fajok közé, gyűjteményes telepekben előnyösen tenyészthető.

K Ü L Ö N F É L É K.

Sötét rózsák elszíntelenedése. — Minden rózsakedvelő előtt ismeretes, hogy a sötét színű rózsák mint pl.: Souvenir de W. Wood, Empereur du Marocce, Alsace Lorraine, Murillo, La Rosière, Pierre Notting stb., némely esztendőben, de különösen száraz tavaszi időjárás mellett, nem kapják meg eredeti sötét színüket, hanem egészen világosan nyílnak s igen hamar átmennek a hervadást jelentő lillaszínbe. E tünemény már sok fejtorésre adott okot a rózsászok körében, sőt a német Rosen-Zeitung mult évi folyamában ez elhalványulás okairól nyílt kérdést is vetett föl. A tapasztalat azt látszik bizonyítani, hogy ily elhalványulások leginkább akkor mutatkoznak, ha a bimbó fejlődésének idejében száraz meleg időjárás uralkodott, míg hűvös nedves időjárás mellett a rózsák eredeti pompájukban nyílnak. A kertben szabadon álló rózsáknál e körülményen a művészet keveset, vagy éppen mitsem változtathat. Drögemüller neuhausi rózsatenyésztő ezzel szemben azt állítja, hogy az elhalványulás a talaj hiányos vegyi összetételére vezethető vissza, nevezetesen a csersav (Tannin) hiányára, mit ilyenkor mesterséges uton kell a talajba juttatni s azután a rózsák az időjárástól függetlenül, ismét megkapják eredeti sötét színüket. A kérdés még sokkal fiatalabb, hogysem érdemlegesen lehetne hozzá szólni, egyelőre tehát tegyünk próbát s rakjunk a sötét rózsák talajára jó terjedelemben, még ki nem használt cserzőhéjat vagy durvára tört gubacsot s ez anyagokat ne távolítsuk onnét el többé, hanem kapáljuk könnyedén a talajba, hogy eső és napsugár azokat elkorhasztva, oldékony alkotórészeiket

a gyökérzetéhez juttassa. Nagyobb tannintartalmanál fogva e célra még a durvára tört vadgesztenye is alkalmasnak látszik, sőt ott, hol zöld dióhéj nagyobb mennyiségben kapható, ezt is előnyösen alkalmazhatjuk. Ez utóbbi három anyagból egy tő környékére fél kiló untig elég, míg a cserhéből egy-egy tő talajára legalább két kiló vétessék. — E kísérletet mindenki aggodalom nélkül teheti meg, ártani vele rózsáinak egyáltalán nem fog, sőt poralakban az utóbbi három anyagot edényrózsáknál is megkísérthetjük s ki tudja, nem-e bukkanunk ez uton valamely értéke-sebb kertészeti fogás birtokába.

A gyökérnemesítés történetéhez. — Franciaország köztársasági elnöke: Sadi Carnot, mult év október 8-án avatta föl a földmívelés lovagjává Jean Baptiste Guillot ismeretes francia rózsatenyésztőt. Guillot érdemei közt kiváló helyet foglal el a rózsatenyésztés; ő volt az első, ki Franciaországban a canina-magonczokat tömegesen kezdte el tenyészteni s azok gyökérnyakába nemesítve, a nemes rózsaszaporításának e háladatos módját megalapította.

Amerikából. — Nemsokára ismét uj bim-bum-ot fogunk az óceántúli újvilágból hallani, mert már is hire jár, hogy ott a köstritzi Max Deegen által terjesztett »Namenlose Schöne« Noisette-hybrid rózsát, »The fair unknown« név alatt nagyban terjesztik s angol palástja alatt hihetőleg az óvilágba is vissza fog származni, hogy angolul nem értő rózsászainkat léprecsalja, természetes jó vételár fejében. E körülményre előre is figyelmeztetjük rózsakedvelőinket.

Rózsaelcz. — Egy a szőlő nedvétől nekípirult orru kántor a rózsáknak is nagy barátja lévén, szőlejében néhány rózsátót szakszerűen ápolt. Egy napon éppen egy lemetszett Gloire de Dijont tartott virágszáránál fogva ajkai közt, midőn egyik, szintén rózsáismerő barátja hozzálépett, mire a következő humoros párbeszéd támadt köztük:

— Szervusz pajtás, — beh jól illik az a Gloire de Dijon a Général Jacqueminot mellé!

— Hogy-hogy? hiszen rózsáim közt nincs is meg a Général Jacqueminot!

— Dehogy nincsen, — hát az orrod?!

A cserebogár álcái ellen. — A *Revue horticole* m. é. december 16-ik számában Croisette desnoyers-i gyümölcskertész azon eredményeket közli, melyeket a cserebogár álcái ellen benzín alkalmazásával ért el. Felhasználtott egy hektarra (10000 négyszögméter) az év különböző szakáiban összesen 30 kiló benzín 40 frank értékben (körülbelől 19 ft o. é.). E folyadék az időszakhoz képest mélyebben vagy sekélyebben lett a talaj elosztott területeibe fecskendezve. Az eredmény állítólag igen jó volt, a mennyiben a pajorok elpusztulása mellett a gyökérzetben semmi kár sem esett. — Nézetünk szerint ez irtási módszerű egyáltalán nem lehet, mert bebizonyított dolog, hogy oly gázcsövek közelében, melyek itt-ott, bár a legsekélyebb mennyiségű gáznak a talajba jutását megengedik, a növényzet csakhamar elpusztul, a benzingázók pedig nagy rokonságban állanak a világitó gázzal, sőt a csövéből kiszabadult gázt benzinszerű szagáról könnyen fel is lehet ismerni. Az említett célra még eddig legjobb a szénkéneg, melynek alkalmazásáról bővebben szándékozunk értekezni.

Hernyók elpusztítása. — „Vegy 100 liter vizre egy liter petrolumot és két kiló fekete szappant (minden esetre folyékony állapotban), keverd az egészet 10 percen át jól össze. A folyadékot öntsd most oly locsolóba, melynek öntözőrózsája apró nyílású s öntözd meg e folyadékkal a hernyóktól

meglepett fákat, bokrokat stb. Az öntözés után néhány perczre a hernyók lehullanak s biztosan elvesznek.“ — Így adta ezt elő *Grebaul* kerttulajdonos az alsószajnai központi társulat évkönyveiben. A kinek gyümölcsöscibben vagy rózsáin sok a hernyó, kísérletképpen próbát tehet ez új irtási mód-dal, bár nekünk úgy rémlik, mintha e módszert *petroleum-e-mulsio* név alatt valaki már évekkal ezelőtt ajánlotta volna a phylloxerás szőlőtők megöntözésére.

Virágkiállítás József főherczeg tiszteletére. — Az Országos magyar kertészeti Egyesület, a magyar Főherczegi házaspár ezüstmenyegzője alkalmából, a budapesti városligetben ez év április 27-től, május 6-ig terjedő virág-, gyümölcs- és konyhakerti kiállítást rendez. E kiállításban részt vehetnek az összes hazai kertészek, mely célból a kiállítani szándékozók Szelnár Adolf egyleti titkárhoz forduljanak (Budapest, IV. koronaherczeg-utca 16. sz.), honnét részletes felvilágosítást és programot fognak kapni. Az egyesület József főherczeg arczképével ellátott aranyérmeket is veret. — Nagyon czélszerű s egyuttal a kiállítás lényegének is megfelelőbb lett volna, ha az érmekre a páratlan népszerűségnek örvendő *Főherczegasszony* arczképét is rányomatták volna. — Az egylet e tárgy részletes határozatait még nem ismerjük s így e hírünket úgy adjuk t. olvasóink tudomására, mint azt a napi lapokból átvettük.

† **Zsigmondy Vilmos.** — Mult év december 22-én hunyt el Zsigmondy Vilmos kir. tanácsos, bányamérnök és országgy. képviselő magas korban, Budapesten, VII. külsődob utca 53. sz. lakásában. Hogy ki volt Zsigmondy a tudomány és politika terén, az egész ország igen jól tudja, sőt a halálával bekövetkezett nagy veszteséget eléggé érzi is. — A kegyeletnek egy parányával járulunk itt emlékéhez, midőn az elhunytban a rózsáknak egyik barátját gyászoljuk. — Az a föld, melyet az emberiség javára oly világraszóló eredménnyel hatott keresztül, legyen neki minél könnyebb!

UJ RÓZSAFAJOK.

Marie Pavič.

Polyantha. — Allegatiére.

E nemben nagy, testszin-fehér, a központ felé világos rózsaszínnel vegyest; rendkívül dús és folyton megújuló virággzattal. A bokor növése törpe de erős, vesszői csaknem teljesen fegyvertelenek. Egy zágrábi tanár és orsz. képviselő nevének a nevét viseli.

Mlle. Blanche Rébatel.

Polyantha. — A. Bernaix.

Többször nyíló törpe polyantha rózsza. Egyenletesen élénk karmínpiros, a szirmok hátsó lapja rózsaszínnel árnyékolva. A virágzat eleintén bokrétában jelenik meg, míg a felnyíláskor egy nagy. 40—50 virágból álló ernyővé válik. Az apró díszes virágok igen könnyen s egyszerre nyílnak fel. Növése alacsony, de erős.

Docteur Raymont.

Rem.-polyantha-hyb. — Allegatiére.

Középnagy, telt, jól felnyíló, karmínpiros, a központ felé valamivel sötétebb, elnyíláskor lillaszíne játszik. Növése erős, igen dús és jól megújuló virággzattal. Származik a Général Jacqueminot-tól, melynek bibéi egy polyantha-rózsza himporával lettek megtermékenyítve.

Mad. Allegatiére.

Rem.-polyantha-hyb. — Allegatiére.

Középnagy, telt, pompás alkotással, élénk rózsaszínű. Hasonló eredetű és növésű, mint az előbbi, csak hogy itt az anyafajt a Jules Margottin remontáns rózsza képezi. — E két utóbbi korcsfaj tanúságot tesz arról, hogy a közönséges remontáns rózsákról polyantha-fajokkal történt müleges keresztezések folytán jeles kerti ujdonságok tenyészthetők. Ily messzeálló keresztezések Allegatiére előtt már Geschwind Rudolf korponai rózsatenyésztő is végezett, még pedig igen jó eredményekkel.

Liffa Vilmos.

(Stadtkassier Wilhelm Liffa.)

Bengál-hybr. — Geschwind.

Karmínpiros, nagy, gömbalaku, illatos. Erős elágazó növésű, zöld hajtásai simák, fölül barnapirosak s erős alapon ülő, gyengén hajlott tüskékkel fegyverezettek. Lombozata világos-zöld, fölül kissé deres, levelei kétszer fűrészelték. Virágnyel 4—5 cm. hosszú, a virágzat egyesén vagy hármasan álló, gyakran megújuló. — Honi természetmény Korponáról.

Esmeralda.

Bengál-hybr. — Geschwind.

Többnyire testszínfehér, a szirmok hátsó lapján violás-rózsaszínnel elfutódva; nagy, telt, csészealakú, egyesén, néha többesen álló virággzattal. Növése mérsékelt, zöld hajtásai elszórtan álló, széles alapján barnás, közepén világosabb s kissé hátrahajlott csücsán ismét sötétebb tuskékkal fegyverezve. Folytonosan nyíló rózsza, mely a valódi thea-hybridákhoz igen közel áll. Ábráját fekete nyomatban a Metz-féle Rosen-Zeitung múlt évi deczemberi száma hozta. — Mint jeles honi termék Korponáról, magyar rózsaszainknak melegen ajánljuk.

Kobold.

Thea-hybr. — Geschwind.

Középnagy, jól telt, csészealakú, fénylő karmínpiros, sötétebb árnyékolattal, illatos. Bibéi egy bolyhos oszlopcskában emelkednek ki. Növése alacsony, elágazó; zöld hajtásai fiatalon barnapirosak s barnás, egyenlőtlen tuskékkal dúsán fegyverezettek. Lombozata fölül sötét-, alul halvány-zöld. Egész késő őszig szakadatlanul megújuló virággzata többnyire egyenes, ritkán többesen álló. — Szintén jeles honi termék Korponáról.

Souvenir d' Espagne.

Thea. — Pries.

Alapszine narancssárga, a szirmok széles karmínrózsaszínű szegélyzettel, hátsó lapjuk fehér, gyengéd rózsaszínű árnyékolattal. A virág nagy, telt, szabályosan csészealakú, jól felnyíló; külső szirmjai kiszélesedettek; bimbója hosszas. Növése erős, de ritkább; zöld vesszői simák, fiatalon barnásak, egyenes, barna, vékony csücsban végződő, elszórtan álló tuskékkal. Virágzat egyesén, ritkán többesen álló, jól megújuló.

Francisca Pries.

Thea. — Pries.

Róz-ás-fehér, közepén rezes pirulattal, külső szirmjai rózsaszínnel elmosódottak. Bimbója hosszú, virága nagy, telt, csészealakú; külső szirmjai terjedelmesek, a belsők kissé befelé hajlottak. Növése felfelé erősen elágazó, sima zöld hajtásai erős, kevéssé hajlott, pirosas tuskékkal elszórtan fegyverezve. Középsürü lombozata felül fényes-zöld, alul világosabb, homályos; leveleinek szélei szabályosan fűrészelték. Virággzata illatos, egyesén vagy többesen álló, rendkívül gazdag s gyakran megújuló.

Rheingold.

Thea. — Reiter & Lambert.

Alapszine sötét narancssárga, külső szirmai világos citromsárgák. Középnagy, jól telt, szép alakú s könnyen felnyíló igen hatásos rózsá. A bokor növése erős, sötétzöld lombozattal. A Mad. Caro thearózsától ered, de nincsen fel- említve, hogy annak magoncza-e, vagy csak sportja, mivel azonban a magonczoikat, mint értékesebb ujdonságokat különösen ki szokás emelni, e faj leírásánál azonban ez nem történt: bátran feltehetjük, hogy ez ujdonság a Mad. Caro-nak dimorphismusa.

Monsieur Désir.

Thea. — Pernet père.

Karminpiros, néha sötét lillavörös; igen nagy, csaknem telt, szabályos alkotású. Növése határozottan kúszó s a tenyésztő állítása szerint nagyon alkalmas lugások és falak befuttatására. — E célból nálunk a Reine Marie Hen- riette sokkal jobban beválik, ha csak ez ujdon- ság télállóság tekintetében föltötte nem áll, a mi azonban alig hihető.

Mlle. Marguerite Boudet.

Rem. — Guillot fils.

Gyengéd rózsá-lillaszínű, ezüstfehér árnyé- kolattal; nagy, telt, igen szépen alkotott, illatos. Virágnyele merev, bimbói megnyúltak. Növése mérsékelt. — Victor Verdier × Virginal.

Comtesse Julie Schulenburg.

Rem. — Soupert & Notting.

Közepén bársonyos sötét barnászörös, kívül fénylő bíboros lakkpiros; nagy, telt és lapos, kellemesen illatozó, nyalábokban szakadatlanul nyílik. — Abel Carrière × Baron Bonstetten.

Souvenir de Victor Gautreau.

Rem. — Gautreau.

Karminpiros, tüzvörössel szinezve; közép- nagy, telt, szabályos alkotású; növése erős. — Közönséges alak.

Comtesse de Roquette-Buisson.

Rem. — Lévêque et fils.

Szép világos rózsaszínű, sötétebb fénylő rózsaszínnel árnyékolva; igen nagy, telt, szabá- lyosan alkotott. Növése igen erős, lombozata sűrű, terjedelmes, világos-zöld.

Ferdinand Jamin.

Rem. — Lévêque et fils.

Élénk cinóberpiros, nagy, telt, rendkívül szépen alkotott, dús virágzatú. Növése erős, lom- bozata sötét szürkés-zöld.

Comtesse Branička.

Rem. — Lévêque et fils.

Igen erős növése, nagy fénylő zöld lom- bozattal. Virága nagy, telt, gyengéd ezüstös- selymes rózsaszínű, igen élénk színeződés.

Souvenir de Joseph Pernet.

Rem. — Pernet père.

Hatalmas növése, nagy virágú; könnyedén telt, nagy kerek virágszirmokkal; tüzes amaránt- piros, feketésen violás szegélyzettel; nagyon emlékeztet a Pierre Notting-ra.

Monsieur Trievoz.

Rem. — Vve J. Schwartz.

Növése erős; virága középnagy, telt, élénk rózsaszínű, karminnal árnyalva és elmosva; a szirmok hátsó lapja ezüstösen fehér. Származik a Victor Verdier-től.

Comtesse Bertrand de Blacas.

Rem. — E. Verdier fils ainé.

Növése erős, merev sudaras zöld ágakkal, melyek gyér számu egyenes rózsaszínű tüskékkel vannak fegyverezve. A világos-zöld lombozat 3—5 terjedelmes elliptikus levelekből áll, melyek széleiken tökéletlenül vannak fűrészelve. Virága nagy, telt, pompás gömbalakú, közepén csésze- alakú vájullattal, (zárt gömbalak) színe igen élénk üde rózsaszínű; erősen és kellemesen illatozó (Etienne Levet-alak.)

Edouard Michel.

Rem. — E. Verdier fils ainé.

Hatalmas sudaras növése, a haragos-zöld hajtások számos egyenlőtlen hosszúságú, de egye- nes rózsaszínű tüskékkel fegyverezettek. A lom- bozat 3—5 terjedelmes, vaskos lekerekített vi- lágos-zöld, szélein távolállón és mélyen fűrészelt levélből áll. Virága igen nagy, telt, kitünően alkotott, a külső szirmok hátrahajolva a rózsá- nak nyílt gömbalakot adnak, mely a közepén üres; szép élénk karminpiros, bíboros rózsaszín- nel árnyalva és lángolva. A Vilmorin & Co. cég jeles főkertészének nevét viseli.

Félix Ribeyre.

Rem. — E. Verdier fils ainé.

Erőteljes növési. rövid sudaras sötétzöld hajtással, melyek számos egyenes rózsaszínű, egyenlőtlen hosszú tüskékkel fegyverzetek. A haragos-zöld lombzat 3—5 levélből áll, melyek petéded alakúak, mélyen és tökéletlenül fűrészelték. Virága nagy, telt, igen szépen alkotott; élénk sötét rózsaszínű ezüts foglalatú, hátsó lapján világos rózsapiros, igen illatos. Egy francia író nevét viseli.

Professeur Jolibois.

Rem. — E. Verdier fils ainé.

Igen erős növési, merev sudaras vesszőkkel, melyek egyenlőtlen hosszú rózsaszínű egye-

nes tüskékkel fegyverzetek. A sötétzöld lombzat 3—5 elliptikus, igen nagy és erős, szélén tökéletlenül, de mélyen fűrészelt levélből áll. Virága nagy, telt, szép csészealaku, sötétpiros, világosan karminnal árnyékolva.

Mad. Ernest Calvat.

Bourb. — Vve. Schwartz.

Erős küsző növési; virága igen nagy, telt, szépen alkotott redős. Színe változó, china-rózsaszínű vagy élénk-rózsaszínű, a szirmok alapján sárga. — (Ez utóbbi színezet theavérre vall s itt hihetőleg egy értékesebb india-csoportbeli fajjal állunk szemben).

IRODALMI SZEMLE.

Fabrication artificielle de Roses thé. (Thearózsák mesterséges gyártása. — Journ. des Roses, 1888, 12. sz.) „Oldjunk fel egy liter forró vízben 8—10 gramm pikrinsavat (acidum picricum) s azután tegyük hozzá kevés timsót és anilinsárgát. A folyadék kihülése után lógassunk bele egy órán át valamely fehér rózsát, mire a rózsza szép sárga színt vesz fel s thearózsává változik át, sőt eredeti illatát is megtartja.

Maladie des Hannetons. — (Cserebogarak betegsége. — Journ. des Roses, 1889. 1. sz.) Maga a szerkesztő közli, hogy a mult őszszel eszközölt rózsaittelések alkalmával a talajban sok elhalt cserebogár találtatott. A hullák fehéres anyaggal voltak bevonva, mely anyag további vizsgálat folytán gombának ismertetett fel, mely ragályos voltánál fogva a cserebogarak közt pusztító járványt okozott. — (Óh áldot járvány, bár a mi cserebogaraink közé is beütnél!)

Charles Rouillard monstrueux. — (Journ. des Roses, 1889. 1. sz.) Abel Myard ismeretes chaloni rózsakedvelő, három torzalatot írt le, melyeket a Charles Rouillard rózsaszínű remontáns rózsánál észlelt s azokat egyidejűleg rajzban is közli. Az első torzalat egy lóláb alakú csúcsal bír, a második söllyomfejet ábrázol, míg a harmadik, ez évfolyamunk 2-ik számában közölt ikerhajtáshoz hasonlít, csak hogy nem olyan tökéletes. A rajz után ítélve, mind a három alak nem egyéb módosult ikerhajtásnál.

Apion vorax, ein Rosenschädling unter den Käfern. — (Rosen Zeitung, 1889, 1. sz.) D r ö g e m ü l l e r neuhausi rózsász egy bogárfajt ír le és mutat be, mely neki mint a fiatal rózsahajtások pusztítója, Simon Paulus által küldetett be. A rajz után ítélve, itt alighanem tévedés fogor fenn, mert az Apion-fajok eddig a rózsában soha sem tettek kárt. E bogárka Baranyában is előfordul és nem is igen ritka, de mindig réti virágokról gyűjtetett, a rajzban pedig batározottan R h y n c h i t e s fajra ismertünk, mely bogárnak néhány faja, mint pl: R. germanicus, hungaricus, pauxillus, conicus, pubescens stb., a rózsza fiatal hajtásait némely évben gyakran megfúrja, mi által a lik fölött levő rész elszárad. Az Apion vorax sokkal keskenyebb, mint a lerajzolt bogár s első lábai nincsenek megnyúlva, mely utóbbi körülmény éppen a Rhynchites-fajra nézve jellegző.

Die Rose Isabella Sprunt. — (Rosen-Zeitung, 1889. 1. sz.) Egy a termelőtől magától eredt levél alapján felsoroltnak azon esetek, melyeknél e sportfaj az anyafajra (Safrano) visszaüjtött.

Ist die Neuzucht von Edelrosen rentabel? — (Metz'sche Rosen Zeitung, 1888 Nr. 2.) Maga a szerkesztő előszámlálja azon akadályokat és nehézségeket, melyek az újdonságok tenyésztésénél a tenyésztő elé gördülnek s bár e foglalkozást ma már nem tartja jövedelmezőnek, mégis erősen buzdítja arra a rózsászokat, mert nézete szerint a természettől csak ezen az uton lehet még valami érdekeset kicsikarni.

Die künstliche Befruchtung und Anzucht neuer Rosen. — (Möllers deutsche Gärtner-Zeitung, 1889. 1. sz.) Dr. Müller weingarteni rózsatenyésztő leírja a rózsza műleges párosításánál alkalmazott módszerét s felsorolja azon alakokat, melyeket ez uton eddig nyert. — Módszere a múlt évi folyamunkban leirottól csak abban különbözik, hogy Müller a kiherélt rózsát nem termékenyíti meg azonnal, hanem vattával előbb beköti s csak a 3—4-ik

napon nyul a beporozáshoz, mire a megtermé kenyített bibéket ismét vattával köti be, mely fölé még papírtölcsért helyez.

Praktisches Gartenbuch. — Irta Fridr. Schneider, kiadja Ed. Freyhof Oranienburgban. — A virág-, konyha- és gyümölcsker-tészet kézi könyve, mely ezeken felül még a borfajokat is tárgyalja.

SZIVES TUDOMÁSUL.

Dr. B. G. urnak Sárospatakon. — Ohajtásának legjobb akaratunk mellett sem vagyunk képesek megfelelni, mert a kért műmelléklet teljesen elfogyott.

SAJTÓHIBA.

Múlt számunk 64 ik oldalán, első oszlop 4-ik sor, „visszaélésekről” helyett: „visszaesésekről” teendő.

RÓZSA UJSÁG
Thea Souvenir de Mad.
J. Métral.

Kiadja Spiegel S. és Társa magkereskedése Budapesten.

HIRDETÉSEK.

Árjegyzéket kívánatra díjtalanul küldünk.

Rózsakedvelők

1800 régiebb és újabb rózsafajokban bő választékot találnak
legelőcsöbben és diszpéldányokban

Gebrüder Kotten

rózsakertészeknél Luxemburgban.

Német vagy francia levelezés.

Német vagy francia levelezés.

Levelek Luxemburgba 10 krért, levelezőlapok 5 krért szállítatnak.

„ROSENFIRMA“

Gebrüder Schultheis in Steinfurth bei Bad-Nauheim (Hessen).

Wir offerieren aus unserem Rosensortiment, welches nahe an 2000 Sorten zählt, nach unserer freien Wahl in besten Sorten und nur guten Pflanzen hochstämmige per Stück zu 75 Pf. Halbstämme zu 55 Pf. Wurzelhalsveredelte zu 35 Pf. bis incl. der 1886-er Neuheiten. Niedrig veredelte: 84 Sorten der 1887-er Neuheiten per Stück zu 0,80 Mark. 88 Sorten der 1888-er Neuheiten per Stück zu 1,10 Mark. Per 100 und 1000 entsprechend billigere Preise unterstehen brieflicher Vereinbarung. Namensverzeichnis gratis und franco. Rosenkatalog illustr. mit farbig. Abbildungen franco gegen Einsendung von 1 M. Illustr. Rosenalbum mit über 150 Farbentafeln bester Edelrosen zur achttägigen Ansicht und Auswahl franco gegen Einsendung von 2 Mark.

MÜHLE VILMOS

mag- és virágkereskedése Temesvárott.

Ajánlja magüzletét és dúsan felszerelt élővirág-raktárát, valamint újabb és régibb **rózsáit** nagy választékban.

Árjegyzék sok rajzzal, kívánatra díjtalanul küldetik.